

848 50

-1-

אלוף דני מט

17.9.84

מראיין אורי מילשטיין

נושאים

1. תחילת ההסטוריה הבטחונית.
2. חבר עין צורים וגוש עציון.
3. הקרב האחרון בגוש עציון.

אורי: ההתחלה היא הקמת עין צורים, הייתם בני עקיבא.

דני מט: זו הייתה קבוצה שהוקמה על ידי גרעין של בני עקיבא. אני לא הייתי חבר בני עקיבא. הגעתי דרך ביריה. כשנעצרה מחלקת הפלמח בביריה ב 46 הייתה עליה שניה ה גיוס לפל"ם. שהחזיקו את הנקודה והגעתי לשם. מאחר ואני למעשה מגוייס מגיל 15½. לא היה לי את שלב הנערות. בש לב מסויים התגייסתי הייתי בפל"ם ואחר כך התגייסתי. הייתי בפל"ם עם פלוגות הסער של משטר. חופים בגיל 15½.

אורי: כפר הרוא"ה זה קבוץ?

דני: מושב דחי. כבן ה בכור היה ביני לכולם הפרש גילים. בגיל 15½ התגייסתי כן כל אחד בימים ההם. אז מי שגמר בי"ם חיכון בימים האלה הוא הוה פרזיט. הלכו למסק או ל 3 המחטרות או לצבא הבריטי. יש לי בן דוד שהיה פרזיט וגמר גימנסיה בלפור בצורה מסודרת. אני אחר כך סבלתי בחינוח שנים. בפל"ם עסקנו באמון בהורדת מעפילים ואמונים כמו שכולם התאמנו. היה חע ודות ומשכורת וקל לנוע ממקום למקום. בהקופה ההיא לא הייתי אופטימי והיה נדמה לי שאני נקלעים לחוסר מעש. בראש ית 43. גוייסתי לצבא הבריטי. המגמה הייתה לעסוק בהעלאת עולים. אני למעשה מגוייס מ 43

כשהשתחררתי עם הוחק הבטחוני שלי השתחררתי על סך 40 שנות
שירות ס וחק מאז. הייתי בן בכור וכשהזרתי היתה ב עיה
לאן להצטרף והגעתי לביריה. חלק מאלה שהיו בביריה השלימו
לאחר מכן את עין צורים. הייתי שייך לגרעין של עין צורים.
הגעתי לשם בשיירה אחת לפני שיירת נבי דניאל הגעתי לגוש.
עין צורים. של בו עז שכביץ. יצאנו באחת השבתות. התארגנו בבית
וגן.

אורי: עד אז לא הייתי בגוש עציון?

דני: לא. דלגתי. הגעתי לעין צורים. הייתי מספר חוד שים
ושכתי אחר כך בבית חולים זמן מה בירושל ים ולאחר ההחלמה
חזרתי פעם שניה. עין צורים-ביריה+עין צורים+ירושלים.
זו היתה פציעה של דבר שהסתבך עם פגיעה בחוט השדרה. לא
פציעה.

אורי: דחלו הפעולות הצבאיות?

דני: לא. זה היה לפני זה. האמת שאני לא ידעתי מאיזה
כוון אתה כראיין אותי. ולא שחזרתי תאריכים. עם השיירה
הזו חזרתי לגוש עציון ומתקופה ההיא, בגוש עציון, היום
אני לא חושב שנכון לעשו ח, עד רגע אחרון השתדלו גם להמשיך
לעבוד וגם לעסוק בפעילות מבצעית. היתה תקופה של תקיפת
חבורה ערבית והשתתפתי בכל ה התקפות על החבורה הערבית.

אורי: תאר בבקשה את הבולטת.

דני: הבולטת ביותר שחקפנו שייר ה שהיתה של הלגיון וגם
אנשי כנופיות. זהינו את עבדאל קאדר. היה לו גיפ לבן
והוא היה ידוע. תקפנו את השיירה. פגענו בעשרים וכמה
כלי רכב. עשינו זאת בשיטות הימים ההם. סו לי הכביש
מוקשו בלילה.

שכבנו במרחק מסויים באזור של חירבת סאויר ש היה עניין של
מס פר מות מטרים. הסיירה החקפה מאזור חירבת סאויר.

גוש אציון היה בראונינג. ממקום זה הותקפה הסיירה.

אורי: קשור לקרב הט קמונים.

דני: היה לפי הנחיה למנוע הגעה תגבורות לירושלים. אני
לא ידדע כמה הגיע. הושמדו עשרים וכמה כלי רכב קקנה מידה
של אז. יריתי אז תריסר מחסניות של מקל ע. טענו שזה היה
בזכוז גדול מאוד. יצאנו עוד מספר פעמים. קשה לי לזכור
כמה. הפעילות הזו הגיעה עד התק פה שלהם לפני הת קפה אחרונה
ב 3 למאי. זו היחה התק פה.

אורי: איך היה גבוש מאורגן?

דני: הגוש, על מנת לא להיות היום חכם אהר י מעשה, ודאי
שלא היה מוכן מאוד. לדעתי מהרגע שהגוש היה מנוחק, ל מחרת
ה 29 נובמבר כמעט לא היחה שיירה שעברה בשלום לדעתי היה
צריך להפסיק את כל העבודות ולהתחפר. היה בזה יתרונות
מסויים מבחינת הרגשת האנשים. לדעתי השקול הצבאי היה
צריך להיות דומיננטי. אנשים המשיכו חיים יומיומיים כמה
שניהן.

היו 4 נקודות-כפר עציון, משואות יצחק, עין צורים
ורבדים שהיה המשק הכי צעיר. הכפר עציון היו משפחות עם
ילדים וגם במשוצות יצחק. בעין צורים כולם בווקים ודומני,
שגם ברבדים. בשלב מסויים פניו אמהות וללדים. בעין צורים
לא היה שום פיננוי. פנות לא היה. גם ברבדים. זה היה גרעין
מרכזי. גם הלוקה פנימית. כפר עציון ומשואות יצחק מצד
אחד ורבדים ועין צורים בצד שני. במרכז הגוש היה האזור
המש לט המקשר, הגבעה הצהובה וגבעת העץ-משלט מרכזי שקישר
בין 2 הגושים. ביק כפר עציון ומשואות יצחק היחה גבעת הסלעים

שעד שלא ניטשה על ידי לוחמינו לא פרצו אותה בהתקפה אחרונה לכפר עציון. ואחר כך היתה שרשרת של מוצבי חוץ. היה לכוון בית עומר מוצב חוץ בשם או כף המוכתר. מעבר למשואות יצחק בשם חירבת מרינה. המנזר הרוסי. הגבעה הרוסית שהיה מוצב מקשר בין המנזר הרוסי לבין כפר עציון חירבת סאווי שהיה מוצב הוץ נוסף לעבר הכביש הראשי. לעבר הכניסה לכביש הראשי היו 2 המוצבים-הגבעה הרוסית וחירבת סאווי. זה היה מעגל חיצון שחלקו כבר נפל בהתקפה של 3 לחודש. המנזר הרוסי היה בידיהם, חירבת סאווי לא. למעשה הכוח שתקף נגד את המנזר הרוסי, אבל הם ברחו לפני שהגענו. קרב שהתנהל כל היום ובסוף הם נטשו. סזמנו טענו שזה היה עונשין על הקיפת התחבורה שלהם. זה היה מאמץ לכיוון המנזר הרוסי שהם כבשו אותו ומאמץ זה לא המשיך. באותו יום היו 12 הרוגים וכמה עשרות פצועים. ההתחפרות היתה איפה שניתן לחפור. ההתחפרות היתה קשר. ללא חומר נפץ לא ניתן היה להתספר, חומר נפץ היה בכמויות כס נוח. במקומות שלא הצליחו להתחפר בנו סנגרים כלפי מעלה. היתה התמחות בבנייה טרסות. אם נזכור את האסירה בימים ההם-הדי משמר העמק לא הגיאו בדיוק, אבל איש לא ראה תוחחים, הפגזות ארטילריה או כלים בכינון ישיר אם זה סנקים. היו ידיעות על מספר סנקים. בהתקפה לפני אחרונה הופיעו משורינים. בימים ההם משורינים הריסון 2 ליטראות או משורינים תוחת 6 ליטראות קאינו את זה כמו טעק. עד אותה התקפה לפני אחרונה איש לא ראה מצב שעמדו סנקים ויפצחו. זה קרה בהר הרוסים-עמדו כלים משורינים במרחק של כמה מאות מטרים. בכל גוש עציון היו 2 פיאטים. בהתקפה אחרונה נשאר פיאט עם 6 רקטות. לדעתי הם היו יותר זהירים ממה שהיו צריכים להיות. חשבו איזה נשק נמצא שם. היה אותו שדה תעופה באזור בין הגבעה הצהובה וכפר עציון. אזור שבהתקפה אחרונה בחרו את הגוש לשניים. עיקר ריכוז המזון היה דוקא בצד השני-משואות יצחק וכפר עציון. בהתקפה אחרונה היו בעיות של מזון לקראת הסלבים האחרונים. בעיית המים מוכרת.

גוש עציון.

לא תפסתי ברגע ראש שון שזה רגע המוות. טעפ ראשונה שראיתי
 אדם מת לי בידיים. הסתבר שזה רגע המוות. לאחר ההתק פה
 הזו נדמה לי ש היתה החוושה שעסק ל פגו ס. זו היתה אורה
 כללית. פעם ראשונה נהקלנו בנסק מעבר לנקל המוכר. עד אז
 הכל היה במקלעים. פה ושם במרגמות. זו מלסמה עם אמצעים
 מודרניים. בתקופה זו כל המ אמן הושקע בהתחפרות כל מה שניתן
 להספיק. איפה ש ניתן לחפור חפרו. הספיקו מה שהספיקו לקראת
 ההתקפה הגדולה שהחלה בשחר ה 12 לחודש. על ידי הלגיון.
 הייתי אומר אלפי בלתי סדירים. בשעות ראשונות של התקפה
 נפלו מוצבי החוץ. אוכף המוכתר, חירבת מריצה. המאמץ
 העיקרי היה על הציר של כביש הכניסה לעבר חירבת סאוור
 המנזר הרוסי הגבעה הצרפתית והגבעה הצהובה. בשעות ראשונות
 בתרו את הגוש לשניים. היום בירוש לים תנ"צ שמואל בוסלר
 קצין תנועה ראשי של מסטרת ישראל הוא ניסה לירות עם פיאט
 המוחץ. טענו אז שהיה פגם בייצור וזה נפל לפני המשוריינים.
 בונקלר הגיע עם התגבורת של החי"ש. היה חי"ש, פלמ"ח
 וכאלה שנותרו מלווי שיירה נבי דניאל. הגוש בוחר ב 12
 לחודש. התחילותהנתחות של ארטילריה קנה מידה של אז.
 גורם חדש שלא היה. ירו עם כלים משוריינים לעבר המשקים.
 ביום הראשון ניסו עוד ל פ יל מטוסים, ניסו להסיל מ טענים
 עם מצנחים. נדמה לי שחוץ ממצנח אחד הכל נפל באזור שהם
 הח זיקו. זה היה המצב עם כניסת הלילה. הם ניסו לתקוף
 לכיוון השער של כפר עציון. כל זמן שגבעת הסלעים החזיקה
 מעמד עם כיתהזמק לע עם נרתעו. כוח זה עזב בשלב מסויים
 אני חושב שמחוסר החמושת ובשעות הצהריים המוקדמות הם
 ה תקיפו. הם פרצו בעד השער בגוש עציון. כל מי שהיה שם
 יודע בדיוק את התיאורים. כפר עציון ב 13 לחודש. העניין
 הסתיים שם. אנחנו באזורים שלנו. אני הייתי בחירבת
 זכריה. שמענו מצהלות וצווחות. אי אפשר לדעת של מי. החלו
 המונים להכנס לכפר עציון. נושאי שלל. תמונה שהכל מוצף
 שחור מסביב. כך הסתיימה פרשחכפר עציון. באותו לילה היה
 גם פינוי נפגעים שלנו למשואות יצחק. א ב ת
 בדיעה גם היה

מוות.

התחפרות.

קרב אחרון .

ב 13 לחודש לא היו התקפות רציניות. כל מרכז הכובד היה כלפי כפר עציון. באותו לילה ברגע שכפר עציון נפלה היה ברור שהגוש מבחינת יעוד הצבאי למעשה הוא כבר לא תורם יותר. לא נותן יוהרה. ה תנהלן המשאים הק טנים, התקשרויות ירוש ליס. כל הדיונים עם הפקוד העליון וגורמים זרים על מנת תפנות את גוש עציון. לנסות מה ידעתי באותו רגע-שאנו נפונה לרגעם. היו גם מה שכוח לנסות לפרוץ החוצה לכוון שפלת החוף. זה לא הגיע לידי מימוש. היום אני חושב שהיה סיכוי.

13 לחודש.

אורי: למה לא עשיתם פשיטות לילה?

דני: היום יש דברים שמובנים מאליהם. בקריטריונים של ימים ההם של מעבר מתקופה מחתרת שפעם ראשונה נתקלים בצבא סדיר, כל תורת הלחימה היתה מפותחת בקנה מידה של הימכם ההם. יכול להיות שבן גוריון אחד היחידה שהאה מלחמה נגד צבאות זרים עם כל המשמעויות. עם הבדיקה במק ורות הקיימים. במלחמת השחרור בכלל לא נעשו הרבה מאוד פשיטות. לדעתי זה לא היה משנה את גורלו של הגוש. לעשות את זה ודאי שהיה טוב. אני חושב שלילה 13-14 עבר בכל ההש דורות בין הפקוד העליון וירושלים וגוש עציון. אני אומר שידעתי באותה תקופה שבבוקר אנו מתפנים לירושלים.

אורי: אתה יושב בחירבת זכריה כל הזמן?

דני: כן.

אורי: מי פיקד שם ?

דני: היה מ"מ איש חי"ש בשם משה בגינסקי. אשתו עליזה. הכוח שהיה שם היה אוסף של כל מה שרק היה גשו עציון-חי"ש, פלמח וכל מה שהיה. כך הגענו לבוקר.

אורי: הפק ודה היחה להכנע?

דני: לא היחה בדיוק פקודה להכנע. היה מצב לא ברור שאנחנו
מגיעים איכשהו לירוש ליס. אני הייתי מקלען. שהיה אז
תפקיד חשו ב מאוד. ההחילו והיו בשטח אפילו נציגי צל ב
אדום שהסתובבו בשטח. אני מהסס. הייתי מעדיף חלק זה
להשאיר בנפרד. לעשות סדר במחשבות.

xxxx